

EN TIDNING FRÅN KRIS, KRIMINELLAS REVANSCH I SAMHÄLLET • # 4 2022

VÄGEN UT

KRIS HISTORIA - I KORTHET

SOM VI MINNS DEN

KRIS SVERIGE MÖTER KRIS FINLAND

TURKIET TOG INTRYCK AV VÄGEN UT UR MISSBRUK

Bobcat®

**SUCCÉN FORTSÄTTER
MED NY MODELL - E57W**

**FRÅN NORR TILL SÖDER
FÖRSÄLJNING & SERVICE
CE-MÄRKTA MASKINER
RESERVDELAR INOM 24 TIM**

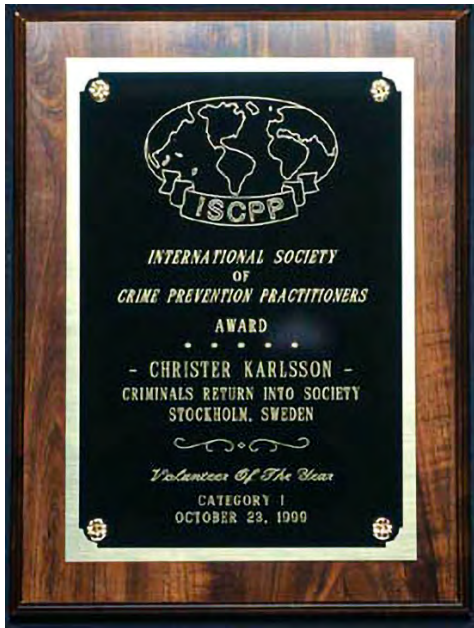
Bobcat®
SVERIGE AB

WWW.BOBCAT.SE

**STOCKHOLM 08-564 899 60 | KRISTIANSTAD 044-24 40 10
MALMÖ 040-22 22 04 | GÖTEBORG 031-24 40 05**

4 2022

VÄGEN UT

VÄGEN UT ISSN 1651-4254

Utgivare: **KRIS Riksförbund**

Ansvarig utgivare: **Germy Woldu**

Redaktör: **Yvonne Strömberg**

Layout: **Yvonne Strömberg**

Omslagsfoto: **Francois Polito**, modifierad

Tryckeri: **Norrköpings Tryckeri AB**

Medlemsutskick: **KRIS Riksförbund**

Gröndalsvägen 194 • 117 69 Stockholm

Företagsannonsering och prenumeration:

Team Work Trading AB, 0587-17 00 00

Kontakta **VÄGEN UT**:

Gröndalsvägen 194 • 117 69 Stockholm

e-post: redax@krisvagenut.se

Hemsida: www.krisvagenut.se

4 LEDARE:

Har vi hittat lösningen på problemet – svar nej!

5 KRIS HISTORIA - I KORTHET

KRIS historia som vi minns den.

11 RAPPORT FRÅN KRIS 25 ÅRS JUBILEUM

Samtal och gratulationer på Princess Hall.

12 KRIS SVERIGE MÖTER KRIS FINLAND

Vi hälsar på KRIS Finland och deras fantastiska arbete.

15 KRIS OCH FRAMTIDEN

KRIS fortsätter förändringsarbetet och lanserar en ny organisation.

17 TURKIET TOG INTRYCK AV VÄGEN UT UR MISSBRUK

KRIS och Unga KRIS föreläste för turkiska justitieministeriet.

19 KRIS FALKENBERG LÄGGS NER

Vi tackar Falkenberg för den tid som varit.

20 KORSORDET

LEDARE

HAR VI HITTAT LÖSNINGEN PÅ PROBLEMET – SVAR NEJ!

Längre fängelsestraff är långt ifrån det universalmedel våra politiker påstår för att motverka brottsligheten. Vi sneglar på USA, men forskningen visar att långa straff inte är lösningen.

Med en ny regering på plats verkar hela etablissemanget i regeringen tro att hårdare straff är lösningen.

De amerikanska forskarna Daniel S Nagin och Joan Petersila har presenterat resultat som visar att ökad användning av fängelsestraff är kontraproduktivt och ineffektivt när det gäller att få ner brottslighet. Med all forskning som finns borde politikerna veta bättre, ska vi då jämföra oss med USA? Vi kan där se att långa straff inte är avskräckande eftersom brottsligheten fortfarande är stor och över 2 000 000 människor sitter i fängelse i USA.

För 25 år sedan införde Rudy Giuliani, borgmästare i New York 1994–2001, begreppet "zero tolerance" mot brottsligheten. (Nolltolerans blev ett vedertaget modebegrepp för många företeelser i samhället.) Syftet var att ingripa mot all typ av brottslighet, även den mer bagatellartade: hårt, snabbt och bestämt med möjlighet till punktmarkering av vissa personer med hög brottsbelastning.

Det föreföll som om kampanjen gav resultat. Brottsligheten gick ner. Men var det på grund av de hårdare tagen eller fanns det andra orsaker? Det visade sig att brottsligheten under försöksperioden hade gått ner inte bara i New York, utan i så gott som hela USA, även i områden där man inte hade hört talas om "zero tolerance". Orsaken kunde hänföras till åldersstatistiken. Färre personer var i brottsaktiv ålder under försöksperioden. En

viss marginell effekt kunde dock hänföras till att vissa bostadsområden i New York varit föremål för upprustning, som bland annat medfört att den sociala kontrollen hade ökat.

Nej, någon effekt av sådana aktioner eller långa fängelsestraff och dödsstraff kunde inte hittas. I USA har man betydligt flera våldsbrott och 5–7 gånger fler mord per capita än i Sverige. Vi kanske inte ska jämföra oss med USA, eller något annat land heller för den delen.

I Sverige har vi alltid haft en human syn på hur vi ska arbeta med brottslingar. Idag upplever jag att vi bara ska döma. Utan någon som helst tanke på vad konsekvenserna blir av en sådan metod för att hantera brottsutvecklingen.

När vi har så mycket kunskap om vad det är som gör att brott är ett alternativ för våra ungdomar, varför väljer vi den metoden? Med många negativa konsekvenser som exempelvis fängelse och förstärkt utanförskap väljer många ungdomar ändå en kriminell livsstil. Varför – är frågan vi bör ställa oss.

Brott ska bestraffas, men det måste finnas en fungerande kriminalvård som kan rehabilitera våldsbrottslingar. Det räcker inte med att låsa in dem och att bara förvara dem. Inget område, än när det gäller orsaken till kriminalitet, torde vara mer utforskat. All kriminologisk forskning visar att avskräckning inte har någon effekt på brottsnivån. Det finns ingen

vetenskaplig artikel som påvisar att hårdare straff minskar brottsligheten. Ändå travar politikerna i samma fotspår med att just hårdare tag är lösningen på problemet. Med regeringens nya lagförslag hoppas jag att man inte glömmer bort all forskning som finns. Jag hoppas att det läggs pengar och resurser på Kriminalvården så att de kan tillhanda hålla den hjälp internera behöver.

*Germay Woldu
Ansvarig utgivare och
ordförande RIKSKRIS*

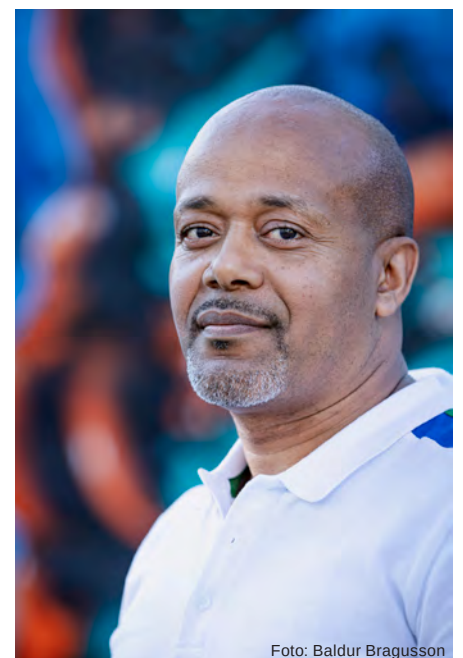

Foto: Baldur Bragússon

KRIS HISTORIA

– I KORTHET

Ett stort tack till alla som varit, är och kommer vara en del av KRIS historia. Under 25 år har det funnits 54 lokalföreningar i Sverige. Här kan du läsa vår historia.

Text: Ali Reunanen

Först vill jag tacka Christer Karlsson, Ronny Mårtensson och Peter Söderlund för hjälp med skrivandet om KRIS historia. Utan deras minnen hade det säkert blivit många minnen som inte kommit med. Det är omöjligt att få med allt som gjorts och hänt, men vi har försökt få med en blandning av saker och händelser som visar vilken fantastisk organisation KRIS är.

1997

- Det var mötet mellan Ronny Mårtensson och Christer Karlsson som startade en lavin av möjligheter och hopp. Den 23 oktober hade de möte med ett gäng f.d. missbrukare och kriminella bland annat Börje Hellström och Roland Eriksson, som med stöd av frivårdens inspektör Krister Karlsson startade KRIS på frivårdens kontor i Hornstull. Därefter informerade de om att föreningen var startad. Det var många som ville bli medlemmar och som ville engagera sig i föreningen.

1998

- Under sommaren, då de hade semesterstängt, fick KRIS låna Frivårdens restaurang Skohornet. Där blev det en del verksamhet.
- Fotbollsmatch på Zinkensdams fotbollsplan mellan KRIS och Cleanhouse från Danmark. Det var en viktig händelse i KRIS historia. Det blev många samtal om möjligheter och om både stora och små idéer. Ett av samtalen handlade om

behovet av en egen lokal. Sedan föddes tankar om ett boende, kanske till och med ett halvvägshus. Drömmarna växte och en del var mer fantastiska och otroliga än andra. När vi ser tillbaka på vår historia har många av dem blivit verklighet.

- Peter Söderlund hämtades från Österåker anstalten i augusti. Det var KRIS första muckhämtning och den firades bland annat på Gröna Lund. Det blev startskottet för många muckhämtningar och många anstaltsbesök.
- KRIS IF startades och drev olika verksamheter som fotboll, dragkamp och judo. KRIS medlemmar arbetade också på gymmet på Fryshuset. Genom idrott är det lättare att komma in i ett socialt sammanhang.
- I september får KRIS hyra en del

av KRAMI:s lokaler på Bondegatan.

- KRIS blir, av European Crime Prevention Award, utsedd till näst bästa brottsförebyggande organisation i Europa.

1999

- KRIS flyttar in i egna lokaler som är den före detta polisstationens hittegodsavdelning på Tjärhovsgatan 34 på Södermalm i Stockholm.
- Planerna på ett halvvägshus började ta form. Stockholm stad hade ett hus ledigt i Enskede som KRIS kunde få hyra. Stockholm stad gick också in med medel för att starta upp en boendeverksamhet.
- Pris för världens bästa brottförebyggande åtgärd.
- Under hösten stod Lilla Gungan färdigt. KRIS första boende med HVB tillstånd hade invigning och öppnade. >>>

Kauko Koivola, Peter Söderlund, Christer Karlsson

2000

- Start av flera KRIS-föreningar runt om i landet.
- Den 6 juni var det ett antal ideella organisationer som blivit utsedda att få ta emot den svenska flaggan, däribland tre kvinnor från KRIS. De fick på Skansen ta emot Sveriges flagga av Carl XVI Gustav som sa att KRIS ska hålla flaggan högt för vi är värda det.

2001

- Deltar i Sverige mot narkotika konferensen i Malmö.
- Träffar Carl XVI Gustav på slottet
- Sommarläger på Kårsön.
- Den 9 december bildades RIKS-KRIS eftersom flera lokalföreningar bildats runt om i landet. Under första året bestod RIKSKRIS arbete av att stabilisera befintliga föreningar.

2002

- KRIS byter logotype.
- Carl XVI Gustav, hans adjutant och hovmarskalken besöker KRIS Stockholm. Trots att besöket var inofficiellt var många medlemmar på plats för att få hälsa på vår monark. Kungen var inbjuden till en presentation av KRIS för att titta på den utveckling som skett under åren som gått. KRIS träffade kungen första gången 1999. Då blev Carl XVI Gustav antagen som hedersmedlem i KRIS Stockholm.
- KRIS fyller 5 år.
- Drottning Silvia på anstaltsbesök i Litauen Det var KRIS som tagit initiativet till drottningens besök. I Litauen har en dömd inget värde och ska därför inte ges några privilegier eller en andra chans. Att fångarna fick besök av en drottning betydde mycket och kom att ändra inställning, både hos folket och politikerna.

Så står hon plötsligt där mitt framför honom, drottningen av Sverige i sin rosa dräkt och sitt nylagda hår.

– Välkommen Ers Majestät. Var god och sitt, säger Bruzas på perfekt svenska.

Drottningen sätter sig lite tvekan på hans sängkant.

– Jag är så nervös, säger han.

Jag förstår inte att det är sant att Ers Majestät är här.

Drottningen reser sig upp och säger att han pratar mycket bra svenska och undrar hur han har lärt sig.

– Jag har gott om tid, skratrar han. Jag läser lexikon som jag har fått från KRIS. Jag är intresserad av språk, men det är svårt att lära sig uttal eftersom jag inte har någon att prata med.

–Har du några besök? Frågar Silvia.

–KRIS är mina vänner. Sist de kom så fick jag den här datorn som jag ska försöka lära mig.

–Jag är inte heller så duktig, skratrar drottningen.

Bruzas tar upp en bok från bordet och frågar om Ers Majestät kan tänka sig att läsa en text på svenska. Då kan jag spela in Ers Majestäts röst och träna på uttalet, förklarar han och knäpper på sin lilla bandspelare. Drottningen böjer sig ned över texten och börjar läsa med låg röst:

–Fader vår som är i himlen. Helgat varde ditt namn. Tillkomme ditt rike. Ske din vilja så som i himmelen så ock på jorden...

- Equal-projektet Bättre frigivning – frigivningen från fängelse som kulturutbyte. KRIS var en av sju organisationer och myndigheter som var medsökande i projekt. Projektets huvudsyfte var att motverka diskriminering av frigivna fångar. Man riktade in sig på tre olika nivåer: myndigheters dåliga samverkan, samhällets syn på straffade och bristande lagstiftning. Projektet ville särskilt uppmärksamma kvinnor och frigivna med invandrabakgrund. En av idéerna som KRIS kom med var Visionsrummet som senare blev verklighet.

2003

- Kontakt med Clean-house, en dansk organisation som arbetade på ett liknande sätt som KRIS och som sedan blev KRIS Danmark.
- BRÅ gjorde en kartläggning av KRIS. Bland annat visade det sig att i alla städer där KRIS etablerat sig, har egendomsbrottsligheten sjunkit.
- "Visionsrummet" startar, ett resultat från projektet Bättre frigivning. Visionsrummet är en rum i fängelset som ska användas för att visa olika resurser de intagna kan ha nytta av inför sin frigivning. Man ska underlätta mötet med samhället och redan under verkställigheten arbeta aktivt och ta eget ansvar för frigivningsförberedande åtgärder. Partners i visionsrummet kan vara ideella organisationer, socialtjänsten, arbetsförmedlingen och andra som kan hjälpa till på ett sätt som de intagna bedömer vara aktuellt.
- KRIS uppmärksammar brott mot kvinnans frid.
- KRIS Finland blir verklighet.

2004

- Litauen får äntligen sin KRIS organisation. Behovet av stöd för landets

frigivna är enormt och föreningen tror på en snabb expanderings av verksamheten under våren och sommaren. Under flera år har KRIS rest till Litauen för att besöka landets intagna. Christer Karlsson och Peter Söderlund har också genomfört ett flertal möten med politiker och beslutsfattare samt haft dialog med chefen för Lukiskiu fängelset om förhållandena för landets fångar.

- KRIS Göteborg samverkar med polisen och sociala myndigheten i projekt för att motverka nyrekrytering till kriminella ungdomsgång.
- Familjeläger på Kärsön under midsommarhelgen.
- Föreningskursen, ett grundmaterial kring föreningsaktiviteter, tas fram av NBV (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet) för KRIS.

2005

- Den 4 juni väljs KRIS in som medlemsorganisation i NBV. KRIS blir nu den sextonde medlemsorganisationen som arbetar med folkbildning som metod för ett drogfriare och nyktrare Sverige.
- KRIS i Ryssland – sommarlägret äger detta år rum i S:t Petersburg med bland annat besök på Rysslands första KRIS-förening. Den startade 2004 i Novgorod, 18 mil från S:t Petersburg.
- Företaget If skadeförsäkring

delade ut sitt Eldsjälspriset till KRIS under ett tredagars "Forum för Eldsjälar" på Fryshuset i Stockholm. Motiveringen var att KRIS är en viktig indirekt brottförebyggande organisation vars arbete vi vill stödja genom det här priset, sa Torbjörn Magnusson, VD If Skadeförsäkring.

2006

- Den 11 januari startade, med stöd av Allmänna arvsfonden, Unga KRIS i region öst. Ett förstudieprojekt med fyra föreningar.
- Nya KRIS filmen är färdig. När KRIS startades 1997 fanns bara KRIS Stockholm. I den nya filmen var flera av de 25 lokalföreningarna med och visade sin verksamhet.

2007

- KRIS fyller 10 år. Det firades den 30 oktober på Fryshuset i Stockholm.
- Unga KRIS projektet startar med stöd från Allmänna arvsfonden. Det var KRIS största projekt.
- KRIS finns på 27 orter i Sverige.

2008

- IOU – Design for charity – ett social företagande startar med tillverkning av möbler. Ett sysselsättningsprogram som ska underlätta kriminellas väg tillbaka in i samhället.
- Bättre framtid, ett studiematerial

tas fram i samarbete med NBV för dem som är på väg ut i samhället. Bättre Framtid föddes ur projektet Bättre frigivning.

- KRIS uppmärksammar att Kriminalvården medicinerar många till en kostnad av 25 miljoner kronor per år. Många som kanske inte behöver mediciner utom istället skulle behöva terapeutisk behandling. Detta är deras sätt att "vårda" intagna.

2009

- Uteslutning av KRIS Stockholm på grund av olika idéer kring organisationen och hur verksamhet ska bedrivas.
- Det treåriga projektet KHF, Kreativa hederliga företagare, startar och det är ett nationellt kompetensutvecklingsprojekt med ambition om att skapa förutsättningar för kreativt hederligt företagande.
- Unga KRIS startar eget förbund.
- KRIS City etableras som sedan blir KRIS-08 för att slutligen bli KRIS Stockholm.
- Midsommarläger på Kolmården i Norrköping.
- Under sommaren åkte ca 50 KRIS:are till 12-stegs världskonventet för beroende i Barcelona.
- Materialet KRIS BASIC är färdigt och det har tagits fram av KRIS:are för KRIS:are. Det är det första egna

Lotta Pantzar, Urban Pantzar, Christer Karlsson

Fotbollsmatch i San Patrignano

studiematerialet och det används fortfarande i avdelningarna. (Nu är ett nytt Basic på gång och förhoppningsvis blir det färdigt under 2023.)

- Martin Johansson ordförande i Göteborg medverkar i TV4:s program Inlåst där svenska tonårspojkar fick bo i fängelse under en kort period tillsammans med en grupp före detta brottslingar: Syftet var att inspirera ungdomarna till att lämna sina kriminella liv bakom sig. Mentorerna var ett stöd både under programmet och efter programseriens slut.

2010

- Livsstilshuset hade kommit igång. Det var ett treårigt projekt med stöd från Allmänna arvsfonden. Syftet med projektet var att starta upp tre livsstilshus för att erbjuda unga, i åldern 18–26 år, som ville ta sig ur en kriminell livsstil skulle få en möjlighet till förändring.
- KRIS besöker Comunità San Patrignano i Italien. Ett stort kooperativ som då hade ca 1800 boende och som hade ett 50-tal olika yrken att välja emellan. Kooperativet startade 1978 och sedan dess har tiotusentals drogmisbrukare från hela världen framgångsrikt behandlats i "världens största terapeutiska samhälle för missbrukare".

2011

- KRIS besöker Japan och organisationen Second Chance. Besöket hade föregåtts av ett officiellt besök

av Sveriges justitieminister, Beatrice Ask, som vid besöket informerade sina japanska kollegor om svensk kriminalvård och samtidigt lyfte organisationen KRIS framgångsarbete. Kulturerna skiljer sig åt, inte minst synen på kriminella. Är du en gång straffad i Japan kommer du alltid att ses som kriminell. Vi skulle visa ett annat synsätt.

- KRIS "hetast i Almedalen" med temat "Statligt knark är också knark". Den första stora framgången med vårt budskap om att det går att leva drogfri utan substitutionsmediciner. När medicinerna hamnar "på gatan" via langarnas händer så är det inte längre mediciner utan knark.
- Vitryska myndigheter besöker KRIS-08. Sedan 2007 har KRIS bedrivit projektverksamhet i Minsk. Eftersom det fanns ett stort intresse för en fortsättning av KRIS arbete i landet kontaktade KRIS Sverige SIDA under våren 2007 för att kunna fortsätta det arbete som påbörjats. Detta innebar att KRIS ibland besökte Vitryssland och att de i sin tur kom till Sverige för att lära sig mer om den svenska fängelsevården. Förutom KRIS träffade de exempelvis Kriminalvården, Frivården och utslussenheter. Det vitryska systemet är mer inriktat på straff än vård.

2012

- I Almedalen under temat "Drogrfi och hederlig – vi vet vad vi talar om"

och "Den livslånga avgiftningen", vilken handlade om Subutex.

- KRIS startar kvinnoboendet Kraftkällan i Göteborg.

2013

- I Almedalen med temana "Kronvittne – nej tack" och "Barn perspektivet", där Unga KRIS argumenterade för ett bättre barn- och ungdomsperspektiv inom Kriminalvården och för att diskutera våld och ungdomskriminalitet i förorterna.
- Den 9 augusti arrangerar KRIS Halmstad MAD – Music Against Drugs tillsammans med kulturförvaltningen, NBV, ABF och Region Halland. Gratisfestivalen besöktes av över 5000 personer.

2014

- WFAD (Word Forum Against Drugs) hölls i Stockholm med 400 deltagare från 63 länder. Drottning Silvia öppnade konferensen och i sitt tal uttryckte hon oro för legaliseringsrörelsens framryckning och poängterade att alla barn bör ha rätt till att leva utan påverkan av droger
- I Almedalen med "Byt livsstil – vi vet hur" och "Stoppa Lexbas", siten där över en miljon domar kan hämtas. Den som dömts finns med för alltid med sin dom till skillnad mot belastningsregistret där man kan tas bort.
- Christer Karlsson och Ali Reunanen besöker olika länder och städer i Sverige för att sprida KRIS budskap, dela med sig av sin kunskap och sina erfarenheter.

Almedalsveckan 2015

Foto: Joakim Berndes

2015

- RIKSKRIS besöker Finland efter oroliga samtal om KRIS, vilket leder till omorganisation och utbildningar i Finland.
- I Almedalen med temat "Statligt knark är fortfarande knark".
- KRIS deltar i Sverige mot narkotika konferensen i Landskrona.

2016

- KRIS talar inför FN vid konferens i Wien.
- Vägen ut samtalar med Leif Axmyr på hans sista permission innan han ska frigges efter 34 år i fängelse.
- Arvsfondsprojektet KRIS livsstilskoordinatorutbildningen startar. Utbildningen är en processutbildning där deltagarna går igenom sitt eget liv och gör det möjligt att använda sina erfarenheter i arbetet med att hjälpa andra från missbruk, kriminalitet och utanförskap.
- KRIS deltar i Sverige mot narkotika konferensen i Gävle.
- I Almedalen med temat "Vi bryr oss – gör ni?".
- Beatrice Ask, tidigare skolminister och justitieminister, blir medlem.
- STÖDKRIS som verkar för att öka kännedomen om KRIS viktiga arbete och därigenom uppmuntra till gåvor och donationer blir godkänd av Svensk Insamlingskontroll och KRIS får vi ett 90-konto.
- Dokumentären "Aldrig Backa" med kvinnor från KRIS sänds på tv. Aldrig backa är en dokumentärserie om KRIS mammagrupp

där kvinnor som haft svåra konsekvenser från missbruk och kriminalitet tillsammans arbetar och stödjer varandra.

2017

- KRIS Danmark fyller 15 år.
- KRIS fyller 20 år och firar på Nalen i Stockholm. Drottning Silvia medverkar och hon gick spontant upp på scenen och berättade om sina erfarenheter med KRIS både i Sverige och utomlands.

Beatrice Ask, Anders Eriksson

Foto: Joakim Berndes

2018

- KRIS Emmaboda och KRIS Gotland startar.
- I Almedalen med kampanjen "Sidbyte". KRIS stod upp mot NMR (Nordiska motståndsrörelsen) och utsågs till Snällast i Almedalen.
- Husbilsturné på temat "Tryggare kan alla vara". KRIS åker runt landet för att sprida KRIS budskap och för att, om möjligt, hjälpa till att starta upp föreningar.

Invigning KRIS Göteborg

Foto: Joakim Berndes

2019

- Östra och norra regionen beredda att lämna KRIS om inte ledningen tar tag itu med problemen kring trakasserier inom organisationen.
- Under den turbulens som föreningen gick igenom beslutade styrelsen att välja ny ordförande. Därmed startar också en stor organisationsförändring. Först reda ut det som var trasigt och sedan göra om och göra rätt. Lätt att säga, men krävde ett stort arbete.

Ali Reunanen

- Billy Hellström, dömd till flera fängelsestraff och som har haft ett svårt narkotikamissbruk, dömdes till slutet rättspsykiatrisk vård. Där blev han kvar i 20 år. Med hjälp av KRIS lever han idag som en fri man.
- Ali Reunanen till Tokyo, Japan inför Crime Congress som det är meningen att ska genomföras i Japan sommaren 2020.

2020

- Under två dagar samlades företrädare för KRIS och Unga KRIS från hela landet till de första KRIS-dagarna. Gemensamt skulle man utforma en vision inför framtiden.
- Start av projektet Våldets ansikten som är ett projekt där kvinnor med erfarenhet av våld i nära relationer hjälper kvinnor och barn som nu blir utsatta för våld.
- Podden Våldets ansikten startar.

2021

- Ali Reunanen talar på Crime Congress i Kyoto, Japan. Det var en uppskattad presentation som senare ledde till samarbete med Japanska justitiedepartementet och ett japanskt universitet.
- KRIS Stockholm 2021 motionerar till RIKSKRIS årsstämma om en ny värdegrund – jämställdhet.
- Den nya värdegrunden jämställdhet införs som ett resultat av omorganisationen och utvecklingsarbetet. KRIS har tidigare varit mansdominerad med tuffa attityder och ofta kränkande beteenden.
- Behov av ny logotype aktualiseras. När beslutet om en ny värdegrund togs uppdagades att detta bör synas även på logotypen.
- Arbetet med den nya logotypen påbörjades under höstens KRIS-dagar. Alla enades om att göra detta arbete själva. Det var en stor uppgift att ena alla olika viljor, men det gick bra.

2022

- Nya logotypen klar och den antogs i ett enhälligt beslut om byte av logotype och att den nya skulle gälla från mötet.
- Turné i Finland och besök i fem städer för att träffa sex lokalföreningar som bedriver fin föreningsverksamhet.
- KRIS firar 25 år. ■

Sara Woldu, Milena Woldu, HM Drottning Silvia

Christer Karlsson, Ronny Mårtensson, Ali Reunanen, Germay Woldu

Avslutning första årskullen livsstilskoordinatorer

KRIS är Snällast i Almedalen

RAPPORT FRÅN KRIS 25 ÅRS JUBILEUM

Text: Yvonne Strömberg
Foton: Matthias Mattsson

Det var en fullsatt salong på Princess Hall i Stockholm när KRIS den 24 oktober firade sitt 25 års jubileum. Där var medlemmar, politiker och representanter från KRIS Finland, myndigheter och ideella organisationer som kommit för att fira och gratulera.

Efter att ha intagit kaffe, läsk och smörgåstårter inleddes programmet med att Germay Woldu, ordförande RIKSKRIS, hälsade alla välkomna. Han reflekterade över att mellan 25 000 till 26 000 personer passerat KRIS i sitt sökande efter ett hederligt och drogfritt liv. KRIS har gjort skillnad för många, menade han. Han avslutade sitt välkomsttal med att föra fram att i de politiska programmen idag ska brottslingar enbart straffas och att man har slutat se människan bakom brottet.

Efter en film med tillbakablickar på åren i KRIS höll Ali Reunanen tal och berättade om sitt liv och vad KRIS har betytt och betyder för honom. Vi fick följa med på en resa från häktningen 1994, anstalten Roxtuna och 12-steps-programmet de hade där till mötet med Ronny Mårtensson, KRIS första ordförande och Christer Karlsson samt den första muckhämtningen av Peter Söderlund. KRIS blev den förening som inte funnits, men som behövdes. Vi fick också höra om halvvägshuset Lilla Gungan, KRIS medlemskap i NBV (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet) och om hur KRIS 2011 utsågs till Hetast i Almedalen. Avlutningsvis berättade han om det utvecklingsarbete KRIS genomgått, den nya värdegrunden jämställdhet och bildandet av en ny organisation som vill hjälpa de som vill hoppa av från gäng och kriminalitet, men som är medicinerade. KRIS vill

även rikta in sig på skolan och bli en del av lösningen på gängkriminaliteten.

Därefter deltog representanter från de närvarande partierna och Germay Woldu i ett samtal modererat av Thabo Motsieloa. Från partierna deltog Fredrik Kärnhelm (M), Mats Markhem (SD), Gudrun Nordborg (V) och Malin Björk (C). Partiernas värderingar hördes i samtalen där bland annat tankar om inlåsning ställdes mot satsningar på skolan och områden med utanförskap. Gemensamt var dock synen på att utanförskap föder kriminalitet, men lösningarna såg annorlunda ut.

Sist framfördes gratulationer och hälsningar från Christer Karlsson, f.d. ordf. KRIS, Staffan Hübinette, RNS och Tollare fhsk, Sven-Olof Karlsson, IOGT-NTO och WFAD, Peter Moilanen och Catharina Sandberg, NBV.

Allra sist framförde Lennart Koskinen, biskop emeritus och känd förespråkare för allas lika rättigheter och mot rasism, våld och homofobi, sina gratulationer. Han sa bland annat att begreppet solidarisk, som under många år varit ledstjärna för många numera förändrats till värderingar i samhället med betoning på solid och arisk. ■

Lennart Koskinen

Germay Woldu, Catharina Sandberg, Peter Moilanen

Fr.vä. Thabo Motsieloa, Germay Woldu, Malin Björk, Mats Markhem, Fredrik Kärnhelm, Gudrun Nordborg

KRIS SVERIGE MÖTER KRIS FINLAND

Vi åker till Finland för att besöka några av KRIS Finlands föreningar och passar samtidigt på att besöka några av våra avdelningar i norra Sverige.

Text och foto: Ali Reunanen

En tidig morgon i september åker Germay Woldu (Gibbe), Billy Nilsson och jag tillsammans med Yuho Furukawa till Finland. Yuho från Japan är i Sverige för att lära sig så mycket som möjligt om KRIS

Det är ett gäng morgontrötta personer som åker till Värtahamnen för att borda färjan till Åbo. På kvällen åker vi vidare till Helsingfors för övernattnig. Tidigt på morgonen dagen efter träffar vi Jarkka från KRIS Helsingfors för att ta tåget till KRIS-lokalen. Där möter vi Marko och Hannele samt personal från frivårdsmyndigheten och får en presentation hur frivårdsmyndigheten i Finland arbetar. Tiden rinner iväg och vi får bråttom för att hinna till

den öppna anstalten vi får möjlighet att besöka. Jarkka berättar att han har tidigare suttit på den anstalten. Det var en fin öppen anstalt där de intagna har goda möjligheter till att vara ute i naturen. De har olika former av arbeten och viss utbildning.

Efter besöket på anstalten var det dags att åka tillbaka till KRIS-lokalen. Vi satte oss i cirkel och hade en delningsrunda. Vi berättade om förändringsarbetet KRIS Sverige har arbetat med sedan 2019.

Efter att ha berättat och förklarat vad som hänt sedan 2019 och en del frågor upplevde vi inte något problem med att vi missat att ta med KRIS

Finland i processen med den nya värdegrunden och byte av logotype. Både värdegrunden jämställdhet och den nya logotypen blev väl mottagna i Helsingfors så även i de andra föreningarna vi besökte.

På kvällen åkte vi till Pori som på svenska heter Björneborg där vi åt en sen middag. Efter en liten kvällsrunda var den dagen till ända. Efter frukosten morgonen därpå besökte vi KRIS lokala förening. KRIS Pori informerade hjärtligt om sin verksamhet och de projekt de bedriver. Ett av projekten handlar om konst och vi förstod snabbt att projekten de arbetar med oftast är ESF-projekt (Europeiska socialfonden). De projekten har alltid

Yuho Furukawa

Ali Reunanen, Marko Rajamäki, Hannele Valkama

Foto: Matthias Marsson

två projektledare, en från KRIS och en som ofta är socionomutbildad eller liknande.

Efter lunch fick vi mer information om deras verksamhet. Därefter satte vi oss i en stor cirkel med medlemmar och frivilliga och berättade om vårt arbete i Sverige. De hade många frågor och vi svarade så gott vi kunde. Sedan var det dags att påbörja färden mot Tammerfors.

Vi delade på oss. Hannele åkte tillbaka till Helsingfors tillsammans med Gibbe som just fått tillökning och behövde komma hem till sin familj. Billy, Yuho och jag åkte vidare till Jyväskylä för att träffa två mindre

föreningar, KRIS-Etelä-Pohjanmaa från Seinäjoki och KRIS-Keski-Suomi i Jyväskylä.

Det var två fina små föreningar med egna hus med verksamhet. Vi fick bara se huset i Jyväskylä, men förhoppningsvis får vi besöka föreningshuset i Seinäjoki vid ett annat tillfälle. Det var engagerade föreningar som arbetade med mycket föreningsverksamhet och de hade ett stort musikprojekt med band som börjat få spelningar i samhället.

Efter lunch fortsatte vi till Uleåborg som ligger i höjd med Luleå. Där har de stor verksamhet med bland annat en bilverkstad som gör service och

däckarbeten samt en daglig verksamhet med ett trettiotal personer vilka har behov av strukturerat dagligt program. De utför också snickeriarbeten på beställning och har en butik där de säljer hantverksarbeten.

Därefter tog Janna, som är både verksamhetsansvarig och ordförande i KRIS Finland, med oss till ett projekt de planerar att starta. I ett stort hus ganska nära centrum vill de ha ett stödboende på en våning och daglig verksamhet på en våning. Det finns både källare och vind med massor av utrymmen som kan renoveras och användas till olika verksamheter. Efter att tagit del av deras vision ser vi att vi behöver göra projekt tillsammans.

Joonas Mäkinen

Positiva och fulla av inspiration beger vi oss norrut över gränsen vid Haparanda till Sverige. Morgonen därpå hade vi möte med NBV (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet) kring start av KRIS förening i Luleå. Därefter till Umeå för ett möte med vår lokalförening där. Yuho fick ytterligare en möjlighet att möta en förening som arbetar för ett drogfriare och hederligare samhälle.

Efter Umeå mot Sundsvall för att träffa KRIS:are och prata med deras boende. Dagen därpå påbörjades sista etappen från Sundsvall mot Stockholm och efter några timmars körning var vi tillbaka i Stockholm. ■

Marko Rajamäki, Hannele Valkama och Eeva Haapamäki

Nya projekthuset i Uleåborg

KRIS OCH FRAMTIDEN

Det har hänt mycket med organisationen KRIS och vi fortsätter vårt utvecklingsarbete för att möta de svårigheter som finns i samhället idag. Vi avser bland annat att starta en ny organisation.

Text: Germay Woldu

KRIS har genom åren varit en mansdominerad organisation med machokultur och hårda fasader. I dag, efter att vi antagit den nya devisen jämställdhet, ser organisationen annorlunda ut i landet.

Vi är en jämställd organisation som arbetar brett, inte enbart med anstaltsbesök och muckhämtningar, vilket har varit organisationens viktigaste uppgift. Vi arbetar idag med studiecirkeln Meningen med våld i alla föreningar där vi processar, lär oss, läker och tillfrisknar från olika typer av våld och kriminella attityder. Män och kvinnor har lika mycket plats i organisationen och vi arbetar ständigt mot sexism, machokultur och för jämställdhet.

Vi arbetar med ständiga förändringar inom organisationen då vi är, och har varit, beroende av bidrag för att kunna bedriva verksamheter. Vi har förhoppningar om att vi ska kunna börja ta betalt för det arbete vi gör inom vissa av våra lokalföreningar. KRIS Stockholm till exempel arbetar mycket med missbruksvård. De erbjuder allt inom personlig utveckling, såsom öppenvård, eftervård, sorgbearbetning och olika processgrupper. Målet är att alla föreningar ska kunna arbeta med samma utbud. Av de föreningar som finns kvar idag så kan de flesta göra det.

Svårigheter vi stöter på är att för många myndigheter ska KRIS vara något som inte får kosta pengar.

Kunskapen och erfarenheten som finns inom KRIS är en stor resurs och vi får inte rea ut den. Det måste få kosta! När KRIS startade 1997, som organisation för människor som ville bryta en kriminell livsstil och missbruksproblematik, räckte det med att vara en kamratförening där man kunde hänga och där det var drog-fritt. Man kunde komma till en förening full av likasinnade på väg att göra en förändring.

Men idag räcker det inte med endast gemenskap och kamratskap eftersom behoven ser annorlunda ut för vår målgrupp. I dag är de vi möter på anstalterna unga vuxna som blivit dömda till sitt första fängelsestraff. Majoriteten av dem är villiga att göra en förändring, men hindren de ser framför sig är för stora. De tappar hoppet innan de ens försökt.

För att vi ska kunna möta och hjälpa den målgruppen behövs hjälp från alla delar av samhället. Det räcker inte att vi har motiverande samtal med killar och tjejer som sitter på anstalten om samhället inte är villigt att hjälpa dem att återanpassas in i den gemenskap som är samhället.

Sättet som det kan göras på är att man ser till att det finns utslussningsmöjligheter från Kriminalvårdens sida och arbetsgivare som är villiga att ge dem en chans till arbete, trots att de finns med i belastningsregistret. Det är ett stort hinder som gör att människor inte kommer ut i arbetslivet.

Det borde vara nog att vi har polisens register där man förekommer om man begått brott. Man står då med i registret upp till 10 år, vilket ändå är rimligt. Men sedan har vi alla sajter där vem som helst kan gå in och köpa uppgifter om andra människors domar vilket inte gör det lätt för oss som målgrupp.

KRIS kommer på alla plan arbeta med de svårigheter som vi ser finns i vårt samhälle idag. Vi ser att samhället blir mer och mer dömande. Det ska vara hårda tag, långa fängelsestraff och vi glömmer bort att vara humana. Självklart behöver vi göra något åt det hårda klimat som råder bland de kriminella. Självklart att det ska vara långa straff för mord och vapenbrott. Vi får dock inte glömma bort att om vi endast låser in alla brottslingar, utan att straffet innehåller något som gör det möjligt att förändras kommer vi några år senare när de frigges, att ha dubbelt så farliga människor på gatorna.

KRIS som organisation har förhoppningar om att vi ska kunna var en viktig aktör som arbetar mot den här målgruppen på ett professionellt sätt. Vi har tagit beslut om att starta en till förening som enbart kommer att arbeta med gängkriminella. Vi kommer då försöka få till ett nationellt samarbete med alla instanser som behövs för att vi ska kunna rädda liv. Vi kommer också att vara med i upphandlingar av ramavtal för att kunna bedriva en adekvat behandling på både KRIS och på den nya organisationen. ■

God Jul och Gott Nytt År önskar vi alla våra sponsorer!

CURBO SVERIGE AB

- Boende som gör skillnad

Daisy's
Place

Räkmacka
Kaffe
Hembakat

Vid Göta kanal i Lyrestad

ICA Supermarket
Skogås

OINAS
TRANSPORTER AB

din lokala jord & grusleverantör

GRIPEN INDUSTRI & INVEST AB

BOX 49 641 21 KATRINEHOLM

HJÄLP TILL SJÄLVHJÄLP

ANNO 1910

SKYDDSVÄRNET

Israelssons
Bygg AB

Svenska kyrkan

KATARINA FÖRSAMLING

Christer Enryd
Revision &
Rådgivning AB

Svenska kyrkan
Tidaholm

Swefico AB

TURKIET TOG INTRYCK AV VÄGEN UT UR MISSBRUK

KRIS och Unga KRIS föreläste för en delegation från det turkiska justitieministeriet på besök i Stockholm. En tagen publik fick höra känslosamma berättelser för att ta intryck och förhoppningsvis stärka arbetet mot missbruk hemma i Turkiet.

Text: Matthias Mattsson

I början av oktober gjorde en delegation för turkiska justitieministeriet studiebesök i Sverige för att lyssna på KRIS och Unga KRIS. Delegationen bestod av personal från psykiatri och från rättsväsendet.

Det första besöket de gjorde var till en välfylld sal hos Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare (RFS) lokaler i Stockholm. RFS är en förening som samlar och opinionsbildar om de lagreglerade frivilliguppdragen såsom gode män, övervakare och besökare på anstalt och häkte. Med vid besöket var också Jacob Fraiman, ordförande för Unga KRIS och Thomas Lundgren från Ankarstiftelsen, en förening som gör anstalts- och häktesbesök runt om i landet.

Dessa tre organisationer hade varsin punkt under besöket. Efter att Thomas Lundgren, på engelska på grund av en försenad tolk, berättat sin historia om hur han lämnat kriminalitet och missbruk, gick Jacob upp på scen och gjorde detsamma.

Jacob berättade hur KRIS och Unga KRIS hjälpt honom, från mötet med Christer Karlsson, KRIS grundare, och Ali Reunanen inne på anstalt, till att han utanför murarna kom i kontakt med och började engagera sig i KRIS och Unga KRIS i Stockholm. Han berättade hur ungdomsföreningen kan hjälpa ungdomar som hamnat eller riskerar att hamna i kriminalitet och missbruk.

Den turkiska delegationen var fascinerad av hur någon med kriminellt förflutet kan vända sitt liv på detta sätt och dessutom arbeta för att personer i samma situationen ska kunna göra samma resa. Inte minst var förtjusningen i rummet tydlig när Jacob berättade att hans mamma numera är "hans största fan". Den stolthet hon kände när han kunde visa en bild där Jacob stod bredvid drottningen.

Detta var den första dagen som KRIS och Unga KRIS kom i kontakt med delegationen. Vad var det då detta besök handlade om?

Den turkiska delegationen gjorde studiebesök i Stockholm som en del av ett projekt finansierat av EU. Projektmedlen är riktade till det turkiska justitieministeriet, särskilt den gren som har ansvar för anstalter och häkten. Målet med projektet är att stärka det turkiska rättsväsendet i arbetet mot missbruk. Studier, såsom att se hur de svenska ideella organisationerna arbetar i samarbete med svenska myndigheter, är en del för att nå detta mål.

Missbruk kan sägas vara ett relativt begränsat fenomen i Turkiet, bland annat 2019 var de rapporterade drogrelaterade dödsfallen 342 stycken i Turkiet, att jämföra med Sveriges 540. Detta i ett land med åtta gånger så stor befolkning.

Samtidigt är Turkiet en viktig del i

den internationella droghandeln, genom att ligga som mellanled på Balkanruten mellan Asien och Europa. UNODC, FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott, konstaterar i sin senaste årsrapport att Balkanruten fortfarande är den dominerade handelskanalen för opioider.

Enligt en rapport från ECNN, Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk, är också beslag av heroin i kilogram ungefär tre gånger så stort i Turkiet mot i Storbritannien, som har en jämförbart stor befolkning. Handeln med annan narkotika har också ökat dramatiskt de senaste åren. >>>

Foto: Matthias Mattsson

Dagen efter besöket i RFSS lokaler kom den turkiska delegationen till KRIS Stockholms lokaler på Södermalm. Med kaffe och te i händerna, och med bullar och prinsess-tårta som tilltugg samlades och minglade besökarna i den för ändamålet något trånga lokalen.

Därefter gick man till ett större samlingsrum där besökarna kunde slå sig ned vid bord och i en soffgrupp. Ali Reunanen, RIKS KRIS sekreterare, hade förberett en Power Point-presentation, men på grund av tekniska problem kunde den inte visas. Men van som han är vid att hålla föreläsningar anpassade han sig efter situationen. Vid några tillfällen visade han bilder på sin lap top, till exempel från hans barndom. Liksom Jacob Fraiman berättade han hela sin resa. Från uppväxten på Södermalm, via livet i kriminalitet och missbruk, tills att han nådde botten, tog sig upp och senare ingick i den innersta kretsen som startade upp KRIS 1997. Allt på engelska med översättning till turkiska av en tolk.

Han beskrev även KRIS unika verksamhet och lyfte bland annat upp KRIS boenden och KRIS Livstilskoordinatorutbildning. Den utbildning som under åren gett många med kriminell och missbruksbakgrund en chans att studera som de annars inte skulle fått.

Delegationen var engagerad och ställde frågor under hela föreläsningen. De närvarande fick lära sig både om det svenska och det turkiska sättet att arbeta. En turkisk kvinna kände till exempel igen sig i hur man under Livstilskoordinatorutbildningen agerat när obearbetade trauman kommer upp till ytan. Hon berättade om den traumaterapi som utförs och hur man väntar med det arbetet när missbrukaren är aktiv.

– Man måste vara väldigt försiktig. För även om man har tio års drogfrihet behöver vi gå in med terapi när saker man aldrig talat om tidigare kommer på tal, såsom sexuella övergrepp, sa Ali.

När Ali pratat färdigt rundades besöket av genom att japanska frivårdaren Yuho Furukawa berättade om

hur hon under några månader tagit del av KRIS arbete för att finna observationer att ta hem till Japan.

Till sist berättade Kjell Zetterlund från KRIS Stockholm, som ett exempel från en typisk klient för KRIS, om sin resa. Hur han sedan barnsben fått lära sig att "världen var tuff", hur han blev nykter inne på anstalt, arbetade med sig själv när han kom ut, tog ansvar för sin historia och nu motiverar andra som gör samma sak. Han förklarade sitt mål:

– Jobbar jag med mig själv finns det ingenting som stoppar mig. Jag har en plats i samhället och jag är mycket stolt över KRIS som gjort att jag kunde ta mig dit jag är i idag, sa Kjell.

Lite senare får Ali frågan vad han tyckte om mötet:

– Jag tycker det gick bra och det verkar som de uppskattade verksamheten vi bedriver. Jag tycker vi lyckades nå fram till dem, inte bara med ord utan också med känslor, säger Ali.

För ja, det var en tagen publik som lämnade KRIS Stockholms lokaler. Tårar hade fällts till historierna om hur det finns en väg ut ur missbruket och hur drogfria beroende kan ge tillbaka till samhället.

Vad tyckte då delegationen? I ett mejl svarar Melike Şimşek, psykologisk rådgivare, på Vägen ut:s frågor.

Vad tycker du om hur de organisationer ni mötte arbetar kring missbruk?

– Studiebesöket i Sverige har varit en givande upplevelse för alla medlemmar i vårt team. Alla organisationer välkomnade oss varmt. Vi kan notera att de flesta icke-statliga organisationer arbetade på ett sätt liknande de som är verksamma i Turkiet, särskilt genom att inkludera före detta missbrukare som "proffs", svarar Melike.

Vad har du lärt dig som skulle kunna genomföras i Turkiet?

– Vi är intresserade av att genomföra hur SIS (Statens Institutionsstyrelse) arbetar, såsom behandling av personer med max 2 års substansmissbruk/narkotikabrott. Detta skulle dock innebära en del lagändringar, så det får diskuteras vidare. Dessutom fattas nästan alla beslut som rör fängelser av domare i Turkiet, medan vi insåg att i Sverige har Kriminalvården ansvar för många av besluten. Att arbeta på det sättet skulle minska domarnas arbetsbörda, men det skulle också ta tid att genomföra, svarar Melike. ■

Melike Şimşek

KRIS FALKENBERG LÄGGS NER

Text: Matthias Mattsson

KRIS Falkenberg har på grund av ekonomiska skäl inte lyckats hitta en väg för att fortsätta bedriva sin verksamhet. Ekonomin försämrades bland annat på grund av Coronapandemin.

Föreningen i den halländska staden har varit ett av KRIS flaggskepp och vi är mycket stolta över det KRIS:arna åstadkommit. Föreningen startades i mitten 00-talet bland annat av Per-Uno "Putte" Fransson som 2020 utnämndes till hedersmedlem av KRIS.

– De har åstadkommit mycket. Det är jättemånga som blivit drogfria och kommit tillbaka till samhället tack var dem. Jag är stolt över den tid som varit och tacksam för hur kommunen ställt upp, säger Putte.

RIKSKRIS tackar dem för den tid som varit och önskar dem lycka till i framtiden. ■

Foto: Joakim Berndes

KORSORDET

Koppla av en stund med vårt korsord!

Du har chans att vinna frimärken och ett gratis medlemskap i KRIS!

Vinstplan

1:a pris - 3 kartor, 30 st frimärken

2:a pris - 2 kartor, 20 st frimärken

3:e pris - 1 karta, 10 st frimärken

De tre första rätta dragna korsorden vinner enligt prisplanen ovan.

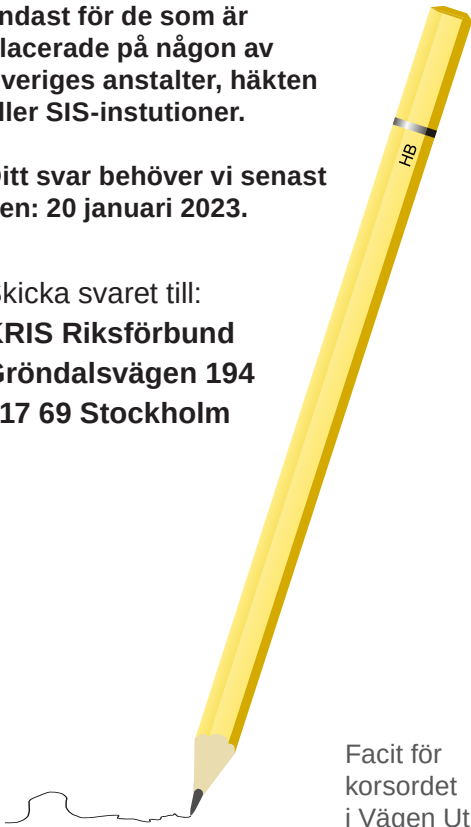
STORT I HAR- SPRÅNGET	BEHÖVER SEN LÄGGA PÅ		SPREJ STOLLE		INGET NYTT BRYGGERI				EFTER SKURTANT		
SKÖRDAS PÅ SEN- SOMMAREN											
HAR ÄVEN BONDLÄPP											
ÄR UPP- SKRUVAT I EN BOOGIE- WOOGIE	HACKAN ELLER FÅGELN										
	VILL NOG TRÖTT TONARTER		GÖR KONSTLAD SKÖNHET								
					STÅR FÖRE BEATLES OCH WHO						
INGEN- TING											
VILSE- LEDANDE VARNING	DRA PÅ SMIL- BANDEN		KLUMPIGT UT- TALANDE		ARTISTEN LIND- BLOM				I KOKBOK		
ETT MÅSTE FÖR CHEVRE				SINNE- LAG			PLATS FÖR GRILLEN	PÅ ANTIK RAM MED TONIC	SKY GÖRA MALT	DEN KRÄVER BECHA- MELSÅS	
MÖBEL MED DUBBLA FUNK- TIONER	KOMMER KO I		ÄGGDEL KRÄVER BÖCKLING								
FÖR- STÅELSE	KALL VIND- PUST										
					LAST- FARTYG UTAN FAST RUTT		PLATTA FRÅN FÖRR	FOLK- SAMLING		BÖR MAN ANNARS DÖR MAN	ÄR GUBBEN SOM VARIT FULL I
ÄR BÅDE LEV OCH LIRA	MUSIK- ARRANGE- MANG	SJÖ- FÅGEL	I VÄGG OCH LAGBOK					LED	RÄCKER UPP		
JOBBAR I TULLEN					BLIR SLIPS PÅ SMÅ- TIMMARN						
FASA FÖR MUS			GRUND FÖR WHISKY				GJORDE SÖM- MERSKAN				
										LÄGGS BÖSSAN	

OBS! Tävlingen gäller endast för de som är placerade på någon av Sveriges anstalter, häkten eller SIS-institutioner.

Ditt svar behöver vi senast den: 20 januari 2023.

Skicka svaret till:
KRIS Riksförbund
Grändalsvägen 194
117 69 Stockholm

Facit för korsordet i Väggen Ut 3.2022

KÖRRESÄNDE FÖRSÄLJARE OFTA FRÅN STUHRADSBYSVDEN	SAKNAR MELANIN ROVA	A	VID TIDENS ÄNDE	ÄGS NUMERA AV BMW	M	PIANO- LEKTIONER ENDIM KORT			
LOCKADE FOLK TILL KALE FORNIEN	G	U	L	D	R	U	S	H	STYR VAD DU FÅR HETA
H	Å	R	B	O	R	S	T	E	N
DE REDER UT TRASSLET	R	INDIVIDUELL MÄNNISKO- HJÄLP STÖRNING	I	M	VIMSA RUNT	I	R	R	A
MIDDAGS- MÅLTID	D	I	N	E	SETTER FÖNSTER- BÄGE I	K	A	R	M
ÄR SNABB- VAKT TALL PAPPA	F	R	O	D	V	U	X	E	N
F	A	R	U	P	PRÄT- GÖRA	N	DE ÅTER- STÄENDE	L	
BÅR FRODO BÖTER	R	I	N	G	GYMNAS- TIK- REDSKAP	D	Ö	P	A
V	I	T	E	PÅ EGET AVSKYTT	B	E	V	Å	G
ÄGA FÖRSTÅ	H	A	MÅL FÖR FLUG- FISKARE	H	A	R	R	S	BEVINGAD BARN- GESTALT
F	A	T	T	A	SÅSOM SNO	V	I	T	STRÄFÖRE UPPRÄK- NANDE SIFFROR
INNEFAT- TAR INTE MIG STÅLV	N	I	VALROSS OCH SJÖ- ELEFANT	T	LEVER PÅ HALVT NED- BRUTNA VÄXT- DELAR	S	A	P	R
KÖPS SNUS I	D	O	S	A	S	A	P	R	O
E	L	N	Ä	T	E	N	SÄG- PETER	P	ETT AV BENEN I ARBETAR- RÖRLESEN
DE FÖRSER OSS MED STROM	A	TOPP I LEKEN	L	MODUS MED STOR TERS	ROMANSKT SPÅK FÄRRE AN TVÅ	I	T	A	L
ANKRADE SKEPPEN PÅ	R	E	D	D	E	N	BÄSTA MAT FÖR HYENA	N	O
B	E	S	J	U	N	G	A	SÄGS DEMON- STRATION SOM GÅR ÖVERSTRY GÖRA	U
HYLLA MED EN SÅNG	S	U	R	HELG; HANDLING; KATOLIKERNA HAR SJU	S	A	K	R	A
									M
									AMORIN
									ÄN G
									ÖR E
									TER
									ER
									OR
									SKA
									RE
									NO
									OG
									OG
									UR
									ART
									ANTA

Korsord: © Ulf Fransson

Tränings- och referensboende med förstahandskontrakt

Behöver du en ny start?

Då är kanske vårt tränings- och referensboende något för dig.

Denna boendeform vänder sig till vuxna personer som är hemlösa, riskerar hemlöshet eller vistas på korttidsboende men som har svårt att komma vidare till en egen bostad. Vi tar emot kvinnor och män, ensamstående eller som par med olika fysiska eller psykiska hinder samt tidigare/ avtagande missbruksproblematik.

Våra boenden är självhushåll i egen lägenhet men med ett förstärkt stöd. Man får mycket stöd som sedan gradvis trappas av. Vi motiverar och hjälper dig att finna rutiner som gör att vardagen fungerar så att du själv kan ansvara för inköp, tvätt, och städning. Vi vill att du skall känna sig trygg med boendet och att samspelet med vår personal skall fungera. Vi hjälper dig att söka en egen lägenhet. Lyckas vi inte finna en egen lägenhet efter placeringens slut då erbjuder vi dig ett förstahandskontrakt hos oss.

Vi tar endast emot placeringar via myndigheter, till exempel en socialtjänst.

Vill du få plats hos oss? Kontakta oss så berättar vi mer.

Curbo Sverige AB
www.curbosverige.se
info@curbosverige.se
0720-644389

CURBO SVERIGE AB
- Boende som gör skillnad

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

F A S T A T O R Kvännum
Energi

GRIPEN INDUSTRI & INVEST AB
BOX 49 641 21 KATRINEHOLM

Svenska kyrkan
KATARINA FÖRSAMLING

Ingmarsö Sjötjänst
Ingmarsö Sjötjänst

HSB – där möjligheterna bor

– vaccination & hälsa –

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

STIL

Personlig assistans och politisk påverkan

BULTA

eLON

ICA Supermarket

Skogås

beAdvised

CWS | boco

BEIJER • ALMA

DANFO

SKOLBERGA HVB

Den trygga vägen mot en
självständig framtid

DUSTJÄRNAN

DUO
ASFALT

AB KARL HEDIN

BoxCo

ESLÖVS
KOMMUN

Vimmerbyhus

Hem & Hyra

BUFAB

eWalco

Ewalco AB, P.O. Box 9103, SE-400 93 Göteborg

ADVOKATFIRMAN
HARTWIG

ATRIA

Good food – better mood.

BULA AB
Butiks & lagerakuten

FASTIGHETSÄGARNA

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

HALLSBERGS
KOMMUN

ICA
nära

Linnévägen
Katrineholm

Svenska kyrkan

SKARA STIFT

NORRA UPSALAVÄGEN 55 TEL. 0175-20030 WWW.WOODY.SE

MAGO
SCANDINAVIA AB

Sparbanken
i Karlshamn

švensk transfer ab
Vi trycker allt du behöver!

holmbergsadvokatbyrå

MALMEGÅRDS
FASTIGHETER

Sparbanken Nord

CEDERGRENSKA

KfV IT
DIN DIGITALA PARTNER

MIKAS

Sparbanken
Skåne

Hem & Hyra

Korpberget
Behandlingscenter

Målarmästarns
FÄRGBUTIK

TIMRÅ KOMMUN

Kristianstads
kommun

YOGA
för dig

Stockholms Handelskammare

TJÖRNS
kommun

LARSSON ÖRMARK
MÅLERIFIRMA AB

Oppunda
VVS-SERVICE AB
KATRINEHOLM TEL. 0150-555 30

Sundström

Torvalla Bil

livsmedels
HANDLARNÄ

PLIVITRADE

SVALÖVS
KOMMUN
PLATS FÖR LIV

TT Clean
SOLUTION

STÖD VÅR VERKSAMHET! RING VÅR ANNONSAVDELNING 0587-17 00 00

	<p>Adentia AB Älvsjö</p>	<p>Björkvall & Son AB Stockholm</p>	<p>Creacon HK AB Halmstad</p>
	<p>AFG Västerås AB Västerås</p>	<p>Bollnäs Pastorat Bollnäs</p>	<p>E & F Ekonomikonsult HB Avesta</p>
	<p>Andreas Hansson & Co AB Enskede</p>	<p>Btrix Årsta</p>	<p>Eliaexpress i Halmstad AB Halmstad</p>
	<p>Asplund & Eriksson Servicecenter AB Oviken</p>	<p>Bygganders i Västervik AB Västervik</p>	<p>Erberths Tårtbit i Västerås AB Västerås</p>
	<p>Awp Design AB Skogås</p>	<p>Ca Ry Camping AB Skärholmen</p>	<p>Finspångs Församling Finspång</p>
	<p>B.A.T. Cofra AB Vallentuna</p>	<p>Carl Bennet AB Göteborg</p>	<p>Frank & Cordinata AB Stockholm</p>
	<p>Bejstam Juridik AB Umeå</p>	<p>Color Off i Stockholm AB Arlandastad</p>	<p>Friska Hus i Stockholm AB Skogås</p>
	<p>Betongtjänst i Vassmolösa AB Vassmolösa</p>	<p>ABC Jourhem AB Hägersten</p>	<p>H2M Sverige AB Stockholm</p>

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

Hackholmssund Konferens AB Bro	Kalvö Consulting AB Mariestad	MT Technology Partners Uppsala	Se & Synas i Eskilstuna AB Eskilstuna
Högsäters Rehabiliteringshem AB Högsäter	Kiruna kommun Kiruna	Nora Finmekaniska AB Nora	Smartinfo Sweden AB Bromma
Iris Sverige AB Stockholm	Klippans Kommun Klippan	Norrlands Trä Aktiebolag Härnösand	Sotning & Ventilation i Karlstad AB Karlstad
Joakim Stålbrand Livs AB Hägersten	L o I Zachrissons Livs AB Väröbacka	PQR Göteborg AB Göteborg	Svecon Freight AB Gävle
Julita Åkeri AB Julita	Lasse Olsson Foto AB Hägersten	Presto Brandsäkerhet AB Stockholm	Tegneby Åkeri AB Linköping
Jämt-Maskin AB Östersund	Lindecrantz Consulting AB Tystberga	Restaurang Viskan Veddige	Vårlunda AB Tidan
Kalix Kommun Kalix	Mattson & Son AB Östersund	Rit & Cad AB Löttorp	Åkeredshallen Livs Aktiebolag Västra Frölunda
Kalmarsunds Hotell AB Kalmar	Miljötrans i Sverige AB Gustavsberg	Röjskog Närke AB Askersund	

VÅRA KRISFÖRENINGAR

BORÅS

Träningslägenheter och boendestöd

Högagårdsgatan 20
507 53 Borås
Telefon: 073-314 48 51
E-post: boras@kris.a.se

GÄVLE

Kålhagsgatan 4B
Ingång Övre Åkaregatan
802 53 Gävle
Telefon: 026-65 29 18
E-post: gavle@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 070-642 11 21
E-post: gavle026@gmail.com

GÖTEBORG

Gruppboende och boende med bostöd (träningsslägenhet)

Varholmsgatan 2D
414 74 Göteborg
Telefon: 076-288 48 92
E-post: goteborg@kris.a.se

NORRKÖPING

c/o Coompanion Östergötland
Box 6178
600 06 Norrköping
Telefon: 070-283 40 51
E-post: norrkoping@kris.a.se

STOCKHOLM

Drakenbergsgatan 16
117 41 Stockholm
Telefon: 08-327 100
E-post: stockholm@kris.a.se

STRÄNGNÄS

Unga KRIS

Nicandergatan 12
645 31 Strängnäs
Telefon: 073-722 46 79
E-post:
jan.ukkolin@ungakris.se

SUNDSVALL

Mansboende och kvinnoboende (stödboenden)
Västravägen 9
852 34 Sundsvall
Telefon: 060-15 12 11
E-post: sundsvall@kris.a.se

SÖDERTÄLJE

KRIS och Unga KRIS

Övre Torekällgatan 29
151 33 Södertälje
Telefon: 070-765 92 83
E-post: sodertalje@kris.a.se

UMEÅ

Slöjdgatan 8
903 25 Umeå
Telefon: 073-831 62 11
E-post: umea@kris.a.se

VÄRNAMO

Jönköpingsvägen 107A
331 34 Värnamo
Telefon: 0763-45 24 81
E-post: varnamo@kris.a.se

VÄSTERÅS

Unga KRIS

Slottsgatan 6
722 11 Västerås
Telefon: 073-069 06 16
073-899 12 11
E-post: vasteras@ungakris.se

Posttidning B

Returadress:
KRIS Riksförbund
Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm

VÅLDETS ANSIKTEN

PODCAST

FINNS DÄR ANDRA
PODDAR FINNS

www.valdetsansikten.se

